

รายงานการศึกษาดูงาน

เรื่อง Growth and Competitive

จัดทำโดย คณะนักศึกษา นบส.๒ รุ่นที่๖

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้บริหารส่วนราชการ(นบส.๒) รุ่นที่ ๖
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี ๒๕๕๗

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาคุณงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษาคุณงานของคณะนักศึกษานบส.๒ รุ่นที่ ๖ ในแนวคิดเรื่อง Growth and Competitive หรือ การเจริญเติบโตและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเน้นในประเด็นการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์พลังงานเป็นตัวช่วยในการศึกษาคุณงาน โดยมีการศึกษาคุณงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การศึกษาคุณงานในประเทศประกอบด้วย การเข้าเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ลพบุรี การเยี่ยมชม โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ลพบุรีโซลาร์ โรงงานไฟฟ้าพลังงานลมเวสต์ ห้วยบง ๒ นครราชสีมา บริษัท บารูม ดีไซด์ ปทุมธานี และโรงเรียนสัตยาไส ลพบุรี

การศึกษาคุณงานต่างประเทศที่ประเทศฟินแลนด์และสวีเดนประกอบด้วย การเข้าเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายจากท่านเอกอัครราชทูตประจำประเทศฟินแลนด์และสวีเดน การศึกษาคุณงาน“นวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน” ณ The Finnish Forest Research Institute (METLA) และโรงไฟฟ้าชีวมวล Fortum Heat and Power Oyl “การบริหารจัดการเพื่อการสร้างนวัตกรรมและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน” ณ The Finnish Funding Agency for Innovation (TEKES) การศึกษาคุณงาน“จริยธรรม ธรรมภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ” ณ The Swedish Association of Local Authorities and Regions : SALAR การศึกษาคุณงาน“ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรมในประเทศสวีเดน” Sweden’s Innovation Agency (VINNOVA)

ประเทศสวีเดนและฟินแลนด์เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี รายได้ต่อหัวประชากรสูง สังคมมีความเหลื่อมล้ำต่ำ ดัชนีพัฒนามนุษย์ ดัชนีการสร้างนวัตกรรมอยู่ลำดับต้นๆของโลก ทั้งๆที่ประเทศไม่ได้มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่ามากมาย แต่ก็มีระบบอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ทรัพยากรป่าไม้ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจน คือ สังคมและประชาชนมีวินัย รู้จักหน้าที่ เคารพกฎ ระเบียบ และรักษาสีทิวทัศน์ของตนเอง แต่ไม่ละเลยการทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม เคารพความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ในการอยู่ร่วมกัน นับว่าเป็นต้นแบบในการพัฒนาที่ดีในหลายๆเรื่องสำหรับประเทศไทย

ประเทศไทยมีองค์กรหรือระบบหลายๆอย่าง คล้าย ๒ ประเทศข้างต้น ทั้งเรื่อง การสร้างเสริมนวัตกรรม มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีงบประมาณในการจัดการ มีระบบการดูแลตนเองของท้องถิ่น มีแนวคิดเรื่องการจัดการป่าไม้ให้ได้ผลทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ แต่ผลลัพธ์หรือสิ่งที่ได้กลับไม่ชัดเจน ประเด็นที่ได้จากการศึกษาคุณงานหลายเรื่องมีความสำคัญและควรนำมาปรับใช้ในประเทศไทย ได้แก่

๑. พื้นฐานการพัฒนาในทุกมิติ ทุกประเด็น คือการพัฒนาคน การพัฒนาคนต้องรวมในทุกประเด็น ไม่เฉพาะประเด็นด้านการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาของไทยก็เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องการพัฒนา โดยเฉพาะนโยบาย ทิศทาง และวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้กับเรื่องนี้ได้อย่างเพียงพอ และเป็นภาระของทุกภาคส่วนของสังคม

๒. การบริหารจัดการของท้องถิ่น เป็นรากฐานของการสร้างวินัยและความรับผิดชอบของคน องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน รัฐควรส่งเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างจริงจัง สนับสนุนการมีหน่วยงานกลางอิสระที่คอยดูแลในหลายประเด็น เช่น การเงิน งบประมาณ การบริหารจัดการ พัฒนาบุคลากร การตรวจสอบป้องกันคอร์รัปชัน เป็นต้น

๓. การแก้ปัญหาคอร์รัปชันที่ยั่งยืนต้องการการดำเนินงานทั้งระบบ การมีหน่วยงานตรวจสอบอย่างเดียวไม่เพียงพอ การแก้ไขที่ยั่งยืนต้องประกอบด้วย การสร้างจิตสำนึกของคนในสังคม วัฒนธรรมการไม่ยอมรับการคอร์รัปชัน มีระบบการตรวจสอบที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการศึกษาวิจัยและการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง

๔. การสร้างนวัตกรรมต้องประกอบด้วยหน่วยงานใน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ (มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐอื่นๆ) โดยมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเป็นผู้สนับสนุน ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือจากต่างประเทศที่มีประสบการณ์เรื่องนั้นๆมาร่วมด้วย พร้อมทั้งเปิดโอกาส ให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมทุกระดับ รวมทั้งใช้มาตรการด้านการเงิน ภาษี ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจใช้งบประมาณของตนเองสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

๕. ประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจน ในการส่งเสริมพลังงานสะอาดที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แต่ประเทศไทยยังขาดความรู้ เทคโนโลยี ในด้านนี้ ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ พลังงานทางเลือกเหล่านี้ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม มักมีค่าใช้จ่ายในตอนเริ่มต้นที่สูง ดังนั้นรัฐบาลควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ สามารถดำเนินการและลงทุนได้รวมถึงสนับสนุน ประชาชนทั่วไป หรือภาคเอกชนรายย่อย ได้มีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานทางเลือก

๖. การจัดการป่าไม้ของฟินแลนด์ เป็นตัวอย่างที่ดี ในแง่การทำอุตสาหกรรม สร้างรายได้ประเทศควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยมีการพัฒนาวิจัยองค์ความรู้อยู่เสมอ เกิดการต่อยอดความรู้และความยั่งยืน เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับประเทศไทย แต่เรามีปัญหาด้านความทับซ้อนของกฎหมายและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น ดังนั้นควรมีการจัดการเรื่องป่าไม้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ ทั้งเรื่องการปรับแก้กฎหมาย ระเบียบ การวางเป้าหมายการหาผลประโยชน์จากป่าไม้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ การเคารพสิทธิการจัดการของชุมชน ความสมดุลระหว่างหน่วยงานกลาง ท้องถิ่นและชุมชน รวมถึงการวิจัย พัฒนาสร้างคุณค่าอย่างต่อเนื่อง โดยให้ภาคเอกชน ท้องถิ่น องค์กรสาธารณะ สามารถเป็นเจ้าของป่าไม้ได้ โดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนการจัดการ และกำกับตรวจสอบโดยมีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เผยแพร่ ให้สาธารณะได้รับทราบอย่างโปร่งใส

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาคุณงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่าน ได้แก่ คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา อาจารย์ จักรมณฑท์ ผาสุกวณิช อาจารย์จุฑาทวีช อินทรสุขศรี อาจารย์ พงศ์ไพยม วาศภูติ อาจารย์ สีม่า สีมานันท์ อาจารย์ศรีพนม บุนนาค และ อาจารย์ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ ที่ได้กรุณา ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาอย่างดียิ่ง ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและเสียสละเวลาอันมีค่าของทุกท่าน

พร้อมกันนี้คณะนักศึกษา นบส.๒ รุ่นที่ ๒ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. ทุกท่านที่ดูแล หลักสูตรนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณ สุรีพร ภัทรพรนนท์ ซึ่งได้ให้ความสนับสนุน การประสานงานในการจัดทำ รายงานการศึกษาคุณงานครั้งนี้เป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณสำนักงาน ก.พ. ที่ได้จัดหลักสูตรอันมีคุณค่านี้ ทำให้คณะนักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาคุณงานร่วมกัน ทำให้ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันและได้รับองค์ความรู้ต่างๆ อันมีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้เกิดผลดีต่อประเทศต่อไป

การศึกษาดูงาน นบส.๒ รุ่นที่ ๖

แนวคิดหลักในการศึกษาดูงานของคณะศึกษา นบส.๒ รุ่นที่ ๖ คือเรื่อง Growth and Competitive โดยเฉพาะประเด็นเรื่อง ปัญหาพลังงาน นวัตกรรมและความโปร่งใส ในการบริหารเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มาเป็นกรณีศึกษาโดยได้มีการศึกษาดูงานทั้งในประเทศที่จังหวัดลพบุรี นครราชสีมา ปทุมธานี ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และต่างประเทศที่ประเทศฟินแลนด์ สวีเดน ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยมีการดูงาน ๕ หน่วยงานในประเทศและ ๕ หน่วยงานในต่างประเทศ ตลอดจนได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านต่างๆกับเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศ ๒ ประเทศ และผู้ตรวจราชการ กระทรวงพลังงานในประเด็นปัญหาด้านพลังงานของประเทศไทยโดยมีสาระโดยย่อดังนี้

การศึกษาดูงานประเทศที่ จังหวัดลพบุรี นครราชสีมา ปทุมธานี

ปัญหาด้านความมั่นคงพลังงาน

ประเทศไทยมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมากในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา จนสามารถผลักดันให้ประเทศเป็นประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลางอันดับบน ประเทศสามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ ๓๗๙.๑ พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และมีรายได้ประชาชาติต่อประชากร เท่ากับ ๒,๙๓๖ เหรียญสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะการนำเข้า ประเทศไทยต้องนำเข้าสินค้าด้านพลังงานถึงร้อยละ ๑๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ เนื่องจากประเทศไทยไม่สามารถผลิตพลังงานใช้ให้เพียงพอในประเทศ พลังงานที่ใช้ในประเทศต้องนำเข้ามากกว่าร้อยละ ๕๐

พลังงานจัดเป็นวัตถุดิบที่จำเป็นในการผลิตสินค้าและการใช้ชีวิตของมนุษย์ ทำให้พลังงานถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือต่อรองทางการเมืองระหว่างประเทศ ประเทศผู้ผลิตพลังงานไม่ว่าเป็น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติหลายประเทศนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นเครื่องมือในการต่อรองทำให้เกิดภาวะสินค้าพลังงานมีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกิดปัญหาโดยเฉพาะประเทศที่ต้องนำเข้าพลังงานอย่างเช่นประเทศไทย

ความมั่นคงด้านพลังงานจึงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่มีผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง

ความมั่นคงด้านพลังงานประกอบด้วย การจัดหาพลังงานให้เพียงพอในประเทศ การนำเข้าพลังงานจากแหล่งที่มั่นคงในราคาที่เหมาะสมการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

การจัดหาพลังงานให้เพียงพอในประเทศ

การจัดหาพลังงานให้เพียงพอในประเทศประกอบด้วย แหล่งพลังงานฟอสซิล เช่น น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ซึ่งประเทศไทยผลิตได้ไม่เพียงพอใช้ในประเทศและมีแนวโน้มการผลิตได้เองจะลดลงเรื่อยๆ ดังนั้นการใช้พลังงานแนวใหม่ทั้งพลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน พลังงานที่นำกลับมาใช้ได้ใหม่ จึงเป็นทางเลือกที่ดี โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศในเขตร้อน แสงอาทิตย์จึงเป็นสิ่งที่หาได้อย่างง่ายดาย

โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์

การศึกษาดูงานการดำเนินงานโรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (ลพบุรีโซลาร์) ต.วังเพลิง อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานสากล ยึดหลักบรรษัทภิบาล และมีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อค้นหาทางเลือกใหม่ๆ แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการลดข้อจำกัดและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีการใช้แรงงานของคนในพื้นที่เป็นหลัก ที่สำคัญมีการจัดทำพิธีภักดิ์ด้านพลังงาน ที่ดึงเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควบคู่กับความรู้เรื่องพลังงาน ในการให้ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจรวมทั้งสามารถสร้างความสนใจและความภาคภูมิใจให้กับท้องถิ่น

การผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นแหล่งพลังงานทางเลือกที่มีศักยภาพสูงและเหมาะสมกับประเทศไทย จากการศึกษาศึกษาและจัดทำแผนที่แสดงศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๔๒) โดยกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ค่อนข้างสูง นอกจากลพบุรีแล้ว พื้นที่ในส่วภาคกลางตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าความเข้มรังสีดวงอาทิตย์สูงกว่าภาคอื่นๆ ซึ่งหมายถึง โอกาสในขยายการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ไปยังพื้นที่อื่นของประเทศ

ข้อจำกัดที่ทำให้การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ไม่สามารถแพร่หลายเท่าที่ควร เนื่องจากมูลค่าการลงทุนสูงทำให้ราคาในการผลิตต่อหน่วยในระยะสั้นมีราคาแพงเมื่อเทียบกับแหล่งพลังงานอื่นๆ ตลอดจนต้องการพื้นที่ในการติดตั้งมาก จำนวนการผลิตในแต่ละวันขึ้นกับสภาพภูมิอากาศ (ซึ่งควบคุมไม่ได้) ที่สำคัญประชาชนยังขาดความเข้าใจและตระหนักในเรื่องพลังงาน ซึ่งจะโยงไปถึงพฤติกรรมผู้บริโภค รวมทั้งนโยบายของภาครัฐที่ต้องมีความชัดเจน มั่นคงและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

- ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนและมีนโยบายระยะยาวที่ชัดเจน ในการสนับสนุน ส่งเสริมการลงทุน พัฒนาหาพื้นที่ที่เหมาะสม รวมถึงพัฒนานวัตกรรมสำหรับต่อยอดและพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองให้มีประสิทธิภาพ
- นอกจากการส่งเสริมการผลิตภาคอุตสาหกรรมแล้ว การขยายการใช้โดยใช้ในพื้นที่ของทางราชการเป็นสถานที่ติดตั้งแผงโซลาร์ ตลอดจนขยายสู่ระดับครัวเรือน เพื่อขยายพื้นที่การผลิตกระแสไฟฟ้า พลังแสงอาทิตย์ โดยรัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้เกิดกับประชาชน ต้องมีมาตรการส่งเสริมจูงใจภาคเอกชนให้เข้ามาดำเนินการ โดยแลกกับสิทธิประโยชน์อื่นๆ อย่างเช่น การลดหย่อนภาษี การจัดซื้ออุปกรณ์ราคาถูก เป็นต้น
- ต้องดำเนินการให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับเด็ก เยาวชน คนรุ่นใหม่ ให้ใส่ใจเรื่องพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทางเลือกที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม

การศึกษาดูงานการดำเนินงานโรงงานไฟฟ้าพลังงานลม เวสต์ ห้วยบง ๒ จังหวัดนครราชสีมา โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมได้ถือกำเนิดขึ้นจากการที่ บริษัทผู้ดำเนินการ ได้ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพพลังงานลมของประเทศไทยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าและไม่ขัดต่อกฎหมายทางด้านที่ดิน ไม่ไกลต่อจุดเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงง่ายต่อการขนส่งอุปกรณ์กังหันลมขนาดใหญ่ และที่สำคัญต้องเป็นพื้นที่ที่ชุมชน ชาวบ้านให้การสนับสนุนและมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯจากการศึกษาพบว่าตำบลห้วยบง จังหวัดนครราชสีมา มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงได้กำหนด

พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งโครงการ ซึ่งการพัฒนาโครงการได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับประเทศ ตลอดจนผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่

มูลค่าลงทุนทั้งโครงการ ๑๓,๐๐๐ ล้านบาทระยะเวลาโครงการ ๒๕ ปีพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ ๓๕๐ ล้านหน่วยต่อปี ทั้งนี้บริษัทฯได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ตามนโยบายสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนในสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของกำลังผลิตรวมภายใน ๑๐ ปี สนับสนุนส่วนเพิ่มค่าไฟฟ้าสำหรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมในอัตรา ๓.๕๐ บาท/หน่วยภายในระยะเวลา ๑๐ ปี ได้รับการสนับสนุนสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพลังงานทดแทนเพื่อขยายผล

จุดเด่นของโครงการ คือเป็นทุ่งกังหันลมขนาดใหญ่แห่งแรกของประเทศไทย และมีกำลังการผลิตสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐให้มีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน มีกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามนโยบายภาครัฐเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนรอบโครงการให้ดียิ่งขึ้น ช่วยลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ ๒๗๐,๑๗๖ ตันต่อปี ลดการนำเข้าเชื้อเพลิงฟอสซิล(น้ำมัน)เพื่อผลิตไฟฟ้าปีละประมาณ ๙๖.๔ ล้านลิตรต่อปีเป็นเงินประมาณ ๒,๐๔๐ ล้านบาท ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการคมนาคมขนส่งของชุมชนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ส่งเสริมการจ้างงานในท้องถิ่นเป็นการกระจายรายได้ และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจชุมชนเจริญเติบโต

ข้อเสนอแนะ

- พลังงานลมเป็นพลังงานทางเลือกที่ดีอีกชนิดหนึ่งเนื่องจากเป็นพลังงานสะอาดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้พื้นที่น้อย ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อม แต่มีข้อจำกัดต้องใช้งบประมาณในการลงทุนที่สูงมากในครั้งแรก เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นภาครัฐต้องให้การสนับสนุนและมีนโยบายระยะยาวที่ชัดเจน ในการสนับสนุน ส่งเสริมการลงทุน พัฒนาหาพื้นที่ที่เหมาะสมเช่นเดียวกับพลังงานจากแสงอาทิตย์ รวมถึงพัฒนานวัตกรรมสำหรับต่อยอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดการนำเข้า

- ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาสำรวจพื้นที่ที่มีความพร้อมในการใช้ศักยภาพจากพลังงานลมในประเทศไทย โดยพัฒนาและส่งเสริมภาคเอกชน ในการลงทุนเป็นโครงการขนาดใหญ่เพิ่มเติม หรือส่งเสริมให้ชุมชนในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือชุมชนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้มีส่วนร่วมในการใช้พลังงานลมเพื่อการผลิตไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนร่วมกับระบบผลิตไฟฟ้าอื่นๆ

- ส่งเสริมให้มีการศึกษาและผลักดันอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์กังหันลมที่เหมาะสมกับสภาพความเร็วลมของประเทศ รวมทั้งอุปกรณ์ส่วนควบเพื่อการกักเก็บไฟฟ้าในระบบผลิตไฟฟ้าในประเทศเพื่อลดการนำเข้าและเป็นการลดต้นทุนในอนาคต

- ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพพลังงานลมในประเทศ

จังหวัดลพบุรี

โรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือก ทั้งพลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม ทั้งสองตั้งอยู่ในจังหวัดลพบุรี และรอยต่อจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศไทย จัดว่าเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรและปศุสัตว์ที่สำคัญของประเทศ ตลอดจนมีแหล่งโบราณคดี วัฒนธรรม รวมถึงแหล่งพลังงานทางเลือกที่สำคัญทั้งพลังงานลมและแสงอาทิตย์

การศึกษาฐานจังหวัดลพบุรี ได้รับข้อมูลจากการนำเสนอโดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี นายธนาคม จงจิระ โดยมีประเด็นสำคัญโดยสรุปดังนี้

จังหวัดลพบุรีมีเนื้อที่ประมาณ ๓.๘๗ ล้านไร่ มีพื้นที่เป็นลำดับที่ ๓๗ ของประเทศ โดยเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ๒.๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗ ของพื้นที่ทั้งหมด ทั้งนี้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวร้อยละ ๔๑ และพื้นที่ปลูกพืชอื่น ๆ ร้อยละ ๕๙ ในปี ๒๕๕๔ ด้านเศรษฐกิจ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ๗๕,๓๘๔ ล้านบาท มีอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐.๓ และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากร (GPP percapita) ๙๖,๓๐๒ บาท ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ ๓๒ ของประเทศ

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลังและอ้อยโรงงาน ซึ่งพบว่ามีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุด ๑.๑๖ ล้านไร่ ขณะที่ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานมากที่สุด ๔.๓ ล้านตัน สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ไก่เนื้อ สุกร และโคนม โดยจังหวัดลพบุรีสามารถผลิตไก่เนื้อได้เป็นอันดับที่ ๑ ของประเทศ ซึ่งผลิตได้ ๔๙ ล้านตัวต่อปี คิดเป็นมูลค่าผลผลิต ๒๔,๐๐๐ ล้านบาท ขณะที่สามารถผลิตสุกรและโคนมได้เป็นอันดับที่ ๓ ของประเทศ คิดเป็นมูลค่าผลผลิต ๓,๒๐๐ และ ๑,๙๐๐ ล้านบาท ตามลำดับ

นอกจากนั้นจังหวัดลพบุรียังมีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่สำคัญทั้งในด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และยังเป็นแหล่งการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม พลังงานทดแทน และเทคโนโลยีสะอาดที่สำคัญของประเทศ อีกทั้งมีระบบบริหารจัดการน้ำที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคการผลิตและลดภัยพิบัติ รวมทั้งมีศักยภาพในด้านระบบโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนภาคการขนส่งและการผลิต รวมถึงยังเป็นแหล่งการศึกษาและเรียนรู้วิถีชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์หลายแห่ง

จังหวัดลพบุรีได้กำหนดวิสัยทัศน์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ไว้ดังนี้ **“ฐานการผลิตอาหารปลอดภัย ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เมืองน่าอยู่มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน”** ซึ่งประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ คือ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างมูลค่าเพิ่มการพัฒนาอาหารปลอดภัย
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพจังหวัดลพบุรีเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สืบสานภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ทิศทางการขับเคลื่อนพลังงานทดแทนของจังหวัดลพบุรี

จังหวัดลพบุรีกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนเรื่องพลังงานทดแทนของจังหวัดให้เป็นไปตามแนวทางนโยบายรัฐบาลในการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ในประเทศ ๓ ด้าน ดังนี้

- ๓.๑ แหล่งผลิตพลังงานทดแทนของจังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย

- ๑) โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ๑๖ แห่ง กำลังการผลิต ๑๐๗.๐๙ Mw โดยที่บริษัทพลังงานธรรมชาติ จำกัด มีกำลังการผลิตรวม ๗๑.๒๙ Mw
- ๒) โรงไฟฟ้าชีวมวล ๔ แห่ง กำลังการผลิต ๕๕.๑ Mw
- ๓) แหล่งผลิตเอทานอล ๑ แห่ง กำลังการผลิต ๒๐๐,๐๐๐ ลิตร/วัน
- ๑) แหล่งผลิตแก๊สชีวภาพ จำนวน ๒ แห่ง กำลังการผลิต ๗๐,๐๐๐ ลบ. ม./วัน

จากแหล่งผลิตพลังงานทดแทนข้างต้นทำให้สามารถลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ประมาณ ๓๖๘,๐๐๐ ตัน/ปี

๓.๒ ดำเนินโครงการพลังงานทดแทนในชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม ได้แก่ ไบโอดีเซล แบบเขย่ามือ เตาทนต้มน้ำมหาเศรษฐี เตาดเผา ๒๐๐ ลิตร เตาย่างประหยัดพลังงาน ถังหมักแก๊สชีวภาพ และถังหมักแก๊สชีวมวล เป็นต้น

๓.๓ ดำเนินโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านพลังงานสะอาด ในจังหวัดลพบุรี บริเวณเขตวังเพลิง - ม่วงค่อม ติดทางหลวงหมายเลข ๒๑ เส้นทางไปเพชรบูรณ์ ซึ่งมีความเหมาะสมทั้งด้านพิกัดภูมิศาสตร์ คมนาคม และในอนาคตผังเมืองกำหนดให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม โดยที่ผู้ประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์ เหมือนกับสิทธิประโยชน์ของโครงการที่ตั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม การลงทุน

อย่างไรก็ตามจังหวัดลพบุรียังมีปัญหาโดยเฉพาะปัญหาด้านสังคมอยู่หลายประการ เช่น ปัญหาการโยกย้ายถิ่นของคนหนุ่มสาวไปศึกษา หรือทำงานต่างถิ่น ปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่น ปัญหาสังคมผู้สูงอายุ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

- จังหวัดลพบุรีมีข้อได้เปรียบหลายประการทั้งในด้านภาคเกษตร การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมโดยเฉพาะด้านพลังงานทางเลือก จึงควรพัฒนาพื้นฐานที่ดีเหล่านี้เป็นทางเลือกให้คนหนุ่มสาวสนใจพัฒนาศักยภาพของตนเอง สนใจในการทำงานในท้องถิ่นบ้านเกิดอันจะช่วยลดปัญหาด้านสังคมอื่นๆในท้องถิ่น

- ส่งเสริมสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ต่อยอดการเรียนการสอนและการวิจัยให้สอดคล้องกับจุดแข็งภายในจังหวัดเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและสมดุล ในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัด

ธรรมาภิบาลในการจัดการของภาคเอกชน

การพัฒนาประเทศและ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากภาครัฐแล้ว การขับเคลื่อนของภาคเอกชนก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามในสภาวะโลกโลกาภิวัตน์ปัจจุบันการแข่งขันด้านการค้าภาคธุรกิจมีความรุนแรงมาก การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในการแข่งขันจึงมีความสำคัญ ในอดีตในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้เปรียบในฐานะประเทศผู้ผลิตที่สามารถผลิตสินค้า โดยมีข้อได้เปรียบด้านแรงงานราคาถูก แต่ในยุคปัจจุบันข้อได้เปรียบดังกล่าวลดน้อยลงเรื่อยๆ เพราะมีประเทศอื่นที่มีความได้เปรียบดังกล่าวมากกว่าโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของเราทั้ง เมียนมาร์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา

ดังนั้นประเทศจำเป็นต้องพัฒนาการผลิต การแข่งขันขึ้นไปโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีให้มีนวัตกรรมใหม่ๆ บริษัทเอกชนในประเทศที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันประกอบธุรกิจแข่งกับต่างชาติ จะต้องมีการมีปัจจัยในการ

ทำงานที่สำคัญนอกจากการพัฒนา สร้างนวัตกรรมใหม่ๆแล้ว หลักการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ คือต้องดำเนินงานโดยยึดหลักบรรษัทภิบาลหรือหลักธรรมาภิบาลและหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการประกอบธุรกิจ

การศึกษาดูงาน บริษัท บารูม ดีไซน์ จังหวัดปทุมธานี

บริษัทฯ ก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วยเงินลงทุนครั้งแรก ๑ ล้านบาท ดำเนินการผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์ตกแต่งห้องน้ำที่ ปฏิวัติรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งห้องน้ำในเมืองไทย ทั้งในด้านการออกแบบ เทคโนโลยี และการใช้งาน โดยความสำเร็จเกิดจากการใช้นวัตกรรมที่สร้างความแตกต่างอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยได้รับรางวัลนวัตกรรมระดับประเทศและระดับโลกเป็นจำนวนมาก เช่น Red Dot Design Award เป็นต้น

บริษัทฯ มีปรัชญา แนวคิดในการดำเนินงาน โดยยึดหลักการมีความสุขทุกขั้นตอนในการทำงาน ด้วยการรักษาสมดุลของธุรกิจ บริหารแบบพอเพียง ด้วยพื้นฐานการทำงานในงานแบบที่ตนเองรักและถนัด อีกทั้งยังนำหลัก ในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจโดยมีหลัก ๓ ประการ ได้แก่ ๑.ผลิตให้มาก (อิทธิบาท) ๒.ใช้แต่พอดี (สันโดษ) ๓.เหลือช่วยเหลือผู้อื่น (สังคหวัตถุ) นอกจากนี้ยังนำการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจและทำกำไรโดยไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น คือ พอประมาณ (แสวงหากำไรที่พอเพียง ไม่เบียดเบียนเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น) มีเหตุผล (บริหารความสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เน้นการเติบโตอย่างยั่งยืน) มีภูมิคุ้มกัน (มีเครื่องมือสร้างภูมิคุ้มกันด้านช่วยเหลือผู้อื่น) โดยอยู่บนพื้นฐานเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมเพื่อสร้างสมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง การก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ต้องพึ่งพาตัวเองได้ ขยายธุรกิจอย่างพอประมาณ ไม่กู้เงินมากเกินไป ต้องควบคุมรายรับรายจ่ายให้ดีที่สุด เป็นต้น

นอกจากนี้บริษัทฯยังได้จัดทำโครงการช่วยเหลือด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การศึกษา อาชีพ สาธารณสุข ศาสนา สิ่งแวดล้อม และสังคม เช่น โครงการอาสาพาน้องเที่ยว โครงการปันข้าวสารแด่น้องชาวเขา โครงการสานฝันเด็กน้อยด้อยโอกาส โครงการรณรงค์ให้พนักงานถือศีล ๕ ลด ละ เลิกบุหรี่ยาเสพติด ร่วมกันเป็นหมู่คณะโดยทำงานร่วมกับมูลนิธิสืบนาคะเสถียร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

- องค์กรธุรกิจเอกชนของประเทศไทยมีความสามารถในการผลิตสินค้าแข่งกับต่างประเทศได้ แต่ต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสม มีการกำหนดลักษณะเด่นของสินค้าที่ชัดเจน รวมทั้งมีนวัตกรรมที่ทันสมัยตอบสนองความต้องการของลูกค้าในแต่ละกลุ่มได้แตกต่างจากบริษัทคู่แข่งอื่นๆ

- ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรลดบทเรียนและขยายแนวคิดวิธีดำเนินการธุรกิจตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ เป็นรูปธรรม ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นกรณีศึกษาหรือตัวอย่างขององค์กรทางธุรกิจและส่วนราชการต่อไป

- องค์กรทางธุรกิจที่เน้นการแสวงหากำไรสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้ดี ดังตัวอย่าง บริษัท บารูม ดีไซน์ ที่นำการบริหารงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ดำเนินการธุรกิจและทำกำไรโดยไม่เอารัดเอา

เปรียบผู้อื่น รวมทั้งมีการจัดโครงสร้างด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองทั้งในกลุ่มของพนักงาน ลูกค้าที่ชัดเจนและต่อเนื้อก็สามารถมีกำไรและแข่งขันกับบริษัทอื่นๆทั้งภายในและต่างประเทศได้

การสร้างคนดีให้กับประเทศ

แม้ว่าทรัพยากรธรรมชาติรวมถึงทรัพยากรด้านพลังงานจะมีความสำคัญและจำเป็นมาก แต่ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศก็คือ ทรัพยากรมนุษย์

ในการแข่งขันระหว่างประเทศยุคปัจจุบันมีการเปรียบเทียบระหว่างประเทศหลายประการ สิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือการเปรียบเทียบด้านความสามารถด้านการพัฒนามนุษย์ จากการจัดลำดับดัชนีการพัฒนามนุษย์โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับ ที่ ๑๐๓ จาก ๑๘๗ ประเทศซึ่งสะท้อนถึงปัญหาพื้นฐานที่ต้องพัฒนาคนของเราให้เป็นทั้งคนเก่ง มีวินัย มีจริยธรรมและเป็นคนดี

การสร้างคนให้เป็นคนดีแก่ประเทศจึงเป็นปัญหาสำคัญของทุกภาคส่วนของสังคม

การศึกษาดูงาน โรงเรียนสัตยาไส จ.ลพบุรี

โรงเรียนสัตยาไส จ.ลพบุรี ก่อตั้งและอำนวยการโดย ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ดำเนินงานมากกว่า ๑๗ ปี

ปรัชญา หลักการของโรงเรียน คือ “โรงเรียนได้เน้นให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี ไม่ได้เน้นให้เป็นคนเก่งเพียงอย่างเดียว” ดังนั้น ในการรับสมัคร นักเรียนเข้าศึกษาจะมุ่งเน้นการคัดเลือกผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กสามารถสอนและหัดได้ แต่ผู้ปกครองหากไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างเพียงพอ การเรียนการสอนเด็กจะไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ต้องการสร้างคนดี

โรงเรียน สัตยาไส ใช้หลัก “Educare” โดยมุ่งตั้งสิ่งที่ดีจากนักเรียน ตั้งคำถามที่ดีและสร้างสรรค์ โน้มนำให้สวด

การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ในเรื่องการรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และพลังงานทางเลือก เช่น ศูนย์การเรียนรู้พลังงานทดแทนภายในบ้านดิน ตัวอย่างบ้านเชิงนิเวศน์ (Eco-House) ที่ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งหมดจากพลังงานจากกังหันลมและแผงโซลาร์เซลล์ โมเดลบ้านพลอยน้ำที่สามารถอาศัยได้จริงเมื่อเกิดอุทกภัย กิจกรรมอื่นๆ (การปลูกพืชผักลอยน้ำสำหรับรับประทาน การปลูกพืชไฮโดรโปนิคส์ การกลั่นและกรองน้ำ สำหรับบริโภคและอุปโภค การผลิต อีเอ็มบอล บำบัดน้ำเสีย ฐานจักรยานปั่นไฟ เป็นต้น)

ข้อเสนอแนะ

- โรงเรียนที่เน้นในเรื่องการสร้างคนดีมากกว่าการสร้างคนเก่งเข้าสู่การแข่งขันนับว่าเป็นหลักการและปรัชญาที่ดี ที่กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนและปรับนำสิ่งที่ดีไปใช้กับระบบโรงเรียนทั่วไปให้เหมาะสมและสมดุล

- เนื่องจากการจัดการศึกษารูปแบบนี้แตกต่างจากการจัดการศึกษาปกติทั่วไปของการศึกษาไทย โรงเรียนหรือหน่วยงานพัฒนาการศึกษาควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในหลายมิติอย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ได้ความรู้หรือรูปแบบในการนำไปใช้พัฒนาของทั้งโรงเรียนเองหรือสถานศึกษาอื่นๆ

การศึกษาแรงงานประเทศฟินแลนด์

“การสร้างสังคมคุณภาพและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนของฟินแลนด์” ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะ นายรัชนันท์ ธนานันท์ เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเฮลซิงกิ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ฟินแลนด์ เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในยุโรปตอนเหนือเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ปกครองในระบอบสาธารณรัฐ ประชากรของประเทศคือ ประชากรฟินแลนด์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของนโยบายต่างประเทศ อำนวยการบริหารส่วนใหญ่จะอยู่ที่คณะรัฐมนตรี นำโดยนายกรัฐมนตรี มีประชากร ๕.๕ ล้านคน โดยมีกรุงเฮลซิงกิเป็นเมืองหลวง มีพื้นที่ประเทศทั้งหมดประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ๖๖ ของไทย) ประชากรส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาคริสต์ นิกายลูเทอแรน (ร้อยละ๗๖) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๓ คิดเป็น ๒๔๗.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา รายได้ประชากรต่อหัว ๔๕,๗๒๑ เหรียญสหรัฐต่อปี

เศรษฐกิจของฟินแลนด์ประกอบด้วยภาคการผลิตที่สำคัญ คือ

๑.ภาคอุตสาหกรรมมีผลผลิตในสัดส่วนร้อยละ๓๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ อุตสาหกรรมที่สำคัญของฟินแลนด์ คืออุตสาหกรรมป่าไม้ การผลิตโลหะต่างๆ เครื่องจักรทางวิศวกรรม อุปกรณ์สื่อสารคมนาคม และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๒.ภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ มีพัฒนาการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีผลผลิตในสัดส่วนร้อยละ ๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่และภูมิอากาศที่ไม่เหมาะสม ทำให้การทำเกษตรกรรมถูกจำกัดอยู่เพียงการผลิตเพื่อเพียงพอต่อการบริโภคเท่านั้น

๓.ภาคบริการ เป็นภาคการผลิตที่มีผลผลิตในสัดส่วนร้อยละ๖๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ การใช้กำลังแรงงานแยกเป็นบริการภาครัฐประมาณร้อยละ๓๒ ภาคการพาณิชย์ประมาณร้อยละ๑๔ ภาคการเงิน การธนาคารและธุรกิจประกันภัยร้อยละ ๑๐ ภาคการขนส่งและคมนาคมสื่อสารร้อยละ ๘ ภาคธุรกิจการก่อสร้างร้อยละ ๖

บริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สำคัญของฟินแลนด์ รวมทั้งบริษัทที่มีการลงทุนในต่างประเทศ เช่น Nokia (โทรคมนาคม); Stora Enso (ผู้ผลิตกระดาษรายใหญ่อันดับ๑ของโลก); Neste Oil, (กลั่นน้ำมัน); UPM-Kymmene, (ผู้ผลิตกระดาษรายใหญ่อันดับ๓ ของโลก); Aker Finnyards, (ผู้ผลิต Cruise Ships ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เช่น Royal Caribbean's Freedom of the Seas); KONE, (ผู้ผลิตลิฟท์และบันไดเลื่อน)

การค้าไทย – ฟินแลนด์ มีมูลค่าเฉลี่ย๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี แยกเป็นการส่งออก๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการนำเข้า ๓๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยเป็นฝ่ายเกินดุล ๑๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกของไทยไปฟินแลนด์ที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องประมวลผลข้อมูลแบบอัตโนมัติและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องใช้บน

โต๊ะอาหารในครัวและบ้านเรือน อุปกรณ์จุดประกายไฟ เครื่องยนต์สันดาปแบบลูกสูบ รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เป็นต้น

สินค้านำเข้าของไทยจากฟินแลนด์ที่สำคัญ เช่น ปู่ และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ กระดาษ และ ผลิตภัณฑ์กระดาษ เคมีภัณฑ์เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องบินและ ส่วนประกอบ เหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ เยื่อกระดาษและ เศษกระดาษ เป็นต้น

สภาพสังคมของฟินแลนด์

จากการที่ฟินแลนด์ถูกรุกราน ปกครองโดยประเทศที่ใหญ่กว่ามานานโดยเฉพาะรัสเซียเป็นเวลาเกือบ ๑๐๐ ปี ทำให้ภายหลังที่ฟินแลนด์ได้รับเอกราช จึงให้ความสำคัญและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม เน้นอยู่อย่าง สันติสุข มีความเท่าเทียมกันความเหลื่อมล้ำทางสังคมมีน้อย มีความปรองดอง ขณะเดียวกันก็มีวินัยรวมถึงการ รักษาสิ่งแวดล้อม รัฐดูแลประชาชนตั้งแต่เกิด แบบรัฐสวัสดิการ ที่เน้นการศึกษา การสาธารณสุข การ ประกันสังคม แต่ขณะเดียวกันก็มีการเก็บภาษีที่สูงมาก

จุดเด่นของประเทศฟินแลนด์

เป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตอบสนองต่อคนยุคปัจจุบันในขณะเดียวกันก็ไม่จำกัด โอกาสของคนยุคถัดไป ที่เห็นเด่นชัด ได้แก่

๑. เน้นการสร้างนวัตกรรม มีพื้นฐานจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ดี มีระบบสนับสนุนการสร้าง นวัตกรรมที่เน้นตอบสนองให้ขยายผลทางธุรกิจได้

๒. ส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษา โดยกำหนดคุณวุฒิของครูในระดับปฐมวัยต้องจบปริญญาโท การสร้าง จิตสำนึกและค่านิยมยกย่องครู ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและสร้างคุณภาพการเรียนการศึกษา ทำให้มาตรฐาน การศึกษาสูง โดยผลจากการสอบวัด PIZZA อยู่ในระดับดีมาก

๓. การมีทรัพยากรป่าไม้มากคิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๗๖ ของประเทศ(ไทยร้อยละ๓๐)มีการใช้ประโยชน์โดย ใช้ การจัดการที่สมดุลยั่งยืน มีหน่วยงานวิจัยป่าไม้ที่มีผลงานระดับโลก ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

๔. ดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) ฟินแลนด์อยู่ในอันดับที่๖ ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ใน อันดับที่ ๕๗ ของโลกจากทั้งหมด ๑๔๘ ประเทศ

และดัชนีความสามารถในการแข่งขัน จาก World Economic Forum๒๐๑๓-๒๐๑๔ ฟินแลนด์อยู่ใน ลำดับ ๓ ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ลำดับ๓๗ ของโลก จากทั้งหมด ๑๔๒ ประเทศ

การศึกษาดูงาน“นวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน”ณ The Finnish Forest Research Institute (METLA) และโรงไฟฟ้าชีวมวล Fortum Heat and Power Oyl

Finnish Forest Research Institute (METLA) คือ สถาบันการวิจัยป่าไม้ของประเทศฟินแลนด์ เป็นองค์กรของรัฐ ทำหน้าที่บริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนของประเทศ

ประเทศฟินแลนด์มีพื้นที่ป่าไม้ ๒๓ ล้านเฮกแตร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๖ของพื้นที่ประเทศทั้งหมด และ เป็นร้อยละ๑๑ ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดในทวีปยุโรป จึงถือว่าเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ที่สำคัญของโลก ซึ่ง อุตสาหกรรมป่าไม้ของประเทศฟินแลนด์เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก (ส่งออกร้อยละ ๖๕-๙๐ ของการผลิต) โดย

สินค้าส่งออกสำคัญ คือ ไม้แปรรูป กระดาษ และกระดาษแข็ง ซึ่งในปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ประเทศฟินแลนด์มีมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมป่าไม้ไปยังตลาดโลก ๑๔.๑ พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๕.๗) ทั้งนี้ ตลาดส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมป่าไม้ที่สำคัญของประเทศฟินแลนด์ คือ สหภาพยุโรป

การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

ประเทศฟินแลนด์ได้คำนึงถึงการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้เพื่อความยั่งยืนมากกว่า ๔๐ ปีแล้ว โดยมีการปลูกป่าเพิ่มไปแล้วกว่าร้อยละ ๔๐ ซึ่งพอเพียงกับการทดแทน ปริมาณไม้ที่ตัดโค่นไปใช้ประโยชน์แล้วรวม ๒,๓๓๒ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพื่อเป็นการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกนำมาใช้ในป่าไม้เพื่อการพาณิชย์ และการเพิ่มพื้นที่ป่าสงวนเป็น ๓ เท่า ในช่วง ๓๕ ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ยังคงสามารถรักษาความหลากหลายทางชีวภาพเอาไว้ได้ และเนื่องจากความต้องการใช้ไม้ต่ำกว่าการปลูกป่าทดแทนมากในแต่ละปี ภาคป่าไม้ของประเทศฟินแลนด์จึงมีบทบาทในการดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ประมาณครึ่งหนึ่งของปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ภาคอุตสาหกรรมในประเทศปลดปล่อยออกมาในแต่ละปี

มาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้จะบังคับใช้กับพื้นที่ ๒๓๐,๐๐๐ เฮกตาร์ งบประมาณร้อยละ ๗๐ ถูกใช้ไปเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมป่าไม้ของเอกชนรายย่อย และงบประมาณในส่วนที่เหลือจะถูกจัดสรรเป็นเงินช่วยเหลือของภาครัฐ นอกจากนี้ ยังมีการอุดหนุนของภาครัฐอีกจำนวนประมาณ ๒๓ ล้านยูโร สำหรับใช้อุดหนุนในการเก็บเกี่ยวและขนส่งต้นไม้ขนาดเล็กเพื่อใช้ในการผลิตพลังงาน

การบริหารการลงทุนในพื้นที่ป่าไม้ รัฐบาลฟินแลนด์จะอนุญาตให้มีการลงทุนในพื้นที่ป่าให้แก่ประชาชนทั่วไป เอกชน บริษัท รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอื่นๆ เช่น เทศบาล ศาสนาจักร องค์กรด้านสังคม และสมาคมต่างๆ ซึ่งปี ค.ศ.๒๐๑๓ ภาคเอกชนเป็นเจ้าของพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๖๑.๑ ภาครัฐร้อยละ ๒๕.๑ และอื่นๆ ร้อยละ ๑๓.๘ ซึ่งสามารถตัดไม้เพื่อการพาณิชย์ได้โดยให้มีการปลูกทดแทนตามเกณฑ์ที่กำหนด

สำหรับการใช้ประโยชน์จากไม้ นอกจากผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมป่าไม้ที่ส่งออกและใช้ในครัวเรือน ประเทศฟินแลนด์ยังมีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าชีวมวล (คิดเป็นร้อยละ ๒๖ ของพลังงานที่ใช้ทั้งหมด) โดยใช้เปลือกไม้ และเศษไม้ต่างๆ เป็นวัตถุดิบในการสร้างความร้อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าชีวมวล ที่จะส่งกระแสไฟฟ้าไปให้ประชาชนในเขตเทศบาลและเมืองได้ใช้โดยการขายกระแสไฟฟ้าให้แก่ภาครัฐ การผลิตกระแสไฟฟ้าชีวมวลนอกจากใช้วัตถุดิบที่เหลือใช้จากไม้จะช่วยให้ประชาชนได้มีไฟฟ้าใช้แล้ว ยังเป็นการลดการใช้วัตถุดิบ เช่น ถ่านหิน และน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งช่วยลดปัญหาเรื่องของภาวะก๊าซเรือนกระจก และบรรเทาปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ได้ด้วย

จุดเด่นของMETLA

๑. รัฐบาลให้งบประมาณและการสนับสนุนในด้านต่างๆ ทำให้METLAเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่มีเครือข่ายครบวงจร ทำให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงใส่ใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

๒. อุตสาหกรรมป่าไม้ของประเทศมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการจัดการเป็นหัวใจของความสำเร็จโดยยึดหลักการ “Quality is Money”

๓. เน้นการศึกษาและวิจัยความรู้ใหม่ ๆ มีนักวิจัยด้านนี้หลายร้อยคน

ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยมี พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อนุญาตให้ทำสวนป่าเพื่อทำการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ที่เป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว หากประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้าให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียนตามระเบียบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด

แต่ในทางปฏิบัติการทำสวนป่าไม้สักหรือไม้หวงห้าม เมื่อถึงเวลาตัดโค่นและการเคลื่อนย้าย จะมีปัญหาด้านกฎหมายในการตัดโค่นและขนย้ายที่จะต้องผ่านหลายขั้นตอน ในการตรวจสอบที่มาของไม้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการลงทุนสวนป่าของประเทศไทย ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของไทยควรนำหลักการและวิธีการของนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนของประเทศฟินแลนด์ในการส่งเสริมการลงทุนปลูกป่าในพื้นที่ป่าไม้ของภาครัฐและพื้นที่ของเอกชนต่างๆ ที่ต้องการลงทุนในการปลูกป่าและควรมีระบบปลูกทดแทนจากการตัดโค่นของพื้นที่ป่าที่รัฐให้สัมปทานหรือส่งเสริมการลงทุนจะทำให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

การศึกษาดูงาน “การบริหารจัดการเพื่อการสร้างนวัตกรรมและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน” ณ The Finnish Funding Agency for Innovation (TEKES)

ฟินแลนด์เป็นประเทศที่เรียนรู้การใช้นวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าจากสิ่งแวดล้อมและการเพิ่มมูลค่าจากทรัพยากรปัญหา สามารถพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจของประเทศ และให้ความสำคัญด้านการวิจัยและพัฒนาทำให้สามารถพลิกฟื้นโอกาสด้านการแข่งขันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการที่ฟินแลนด์เคยเป็นผู้นำด้านโทรศัพท์มือถือ แต่เมื่อการแข่งขันรุนแรงทำให้ผลประกอบการแย่ลง ฟินแลนด์ก็สามารถนำการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมใหม่ๆ ได้เสมอเช่นการสร้างเกมส์ออนไลน์ต่างๆ ที่ทำรายได้เข้าประเทศ ที่สำคัญได้แก่ angry bird และการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่ เรือเดินทะเลขนานใหญ่ (Cruise Ship) ผลิตกระดาษทรายรายใหญ่อันดับ 1 ของโลก (Power plants) ลิฟท์และบันไดเลื่อน เป็นต้น

TEKES เป็นสถาบันของรัฐบาลฟินแลนด์ที่สำคัญในการให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งดำเนินการในลักษณะกองทุนสาธารณะเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมให้แก่ธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เป้าหมายสำคัญของสถาบัน TEKES คือ การสนับสนุนการวิจัย พัฒนานวัตกรรม เพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพิ่มการจ้างงาน และเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศฟินแลนด์ ผ่านการค้นคิดโครงการนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการนักลงทุน และสถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยต่างๆ

กลุ่มเป้าหมายที่สถาบัน TEKES ต้องการสนับสนุน ได้แก่

- (๑) บริษัทในประเทศฟินแลนด์ที่เน้นการเติบโต (Growth company) โดยเน้นบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก (Small and Medium Enterprises: SMEs)
- (๒) สถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้ทางธุรกิจ (Business Research and Development)

แนวทางในการดำเนินงานของ TEKES

ให้การสนับสนุนเงินทุนในการวิจัยและพัฒนาในสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๕-๗๕ ของมูลค่าเงินลงทุนในโครงการวิจัยและพัฒนาที่ได้รับการอนุมัติจาก TEKES

TEKES ได้กำหนดประเภทของโครงการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งสนับสนุนออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

- (๑) โครงการสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวกับตลาดใหม่เพื่อให้สามารถขยายตลาดได้ในนานาประเทศ (Funding for Planning Global Growth)
- (๒) โครงการพัฒนาสินค้าและบริการ ปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาธุรกิจ (Funding for Research and Development)
- (๓) โครงการพัฒนาการจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพจัดการของบริษัท (Funding for Development Organization)
- (๔) โครงการพัฒนานวัตกรรมใหม่สำหรับธุรกิจ (Funding for Innovative Companies)

TEKES มีวิธีการประเมินความสามารถของธุรกิจในการวิจัยและพัฒนาที่เป็นระบบ โดยคำนึงถึงทั้งสถานะและความสามารถของบริษัทในปัจจุบัน และ โอกาสในการประสบความสำเร็จในอนาคต เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการ ความตั้งใจและแผนงานในการเติบโตในต่างประเทศ ลูกค้าของบริษัทในปัจจุบัน โครงสร้างขององค์กรที่เอื้อต่อการเติบโต โอกาสทางการตลาดในอนาคต เครือข่ายทางธุรกิจ โอกาสในการขยายสินค้า และ ความรู้ในการวิจัยพัฒนาสินค้า เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของ TEKES

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ TEKES ให้การสนับสนุนเงินทุนสำหรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมรวมทั้งสิ้น ๕๗๗ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นเงินทุนเพื่อวิจัยและพัฒนาของธุรกิจจำนวน ๓๔๙ ล้านบาท และเป็นเงินทุนเพื่อวิจัยและพัฒนาของสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยจำนวน ๒๒๘ ล้านบาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโครงการที่ขอรับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาจาก TEKES รวมทั้งสิ้น ๒,๐๔๐ โครงการซึ่ง TEKES ได้อนุมัติเงินสนับสนุนจำนวน ๑,๘๖๐ โครงการ และใช้เวลาในการอนุมัติเฉลี่ย ๕๘ วัน

จุดเด่นของ TEKES

๑. เงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนาของ TEKES ช่วยกระตุ้นให้บริษัทลงทุนเพิ่มเพื่อการวิจัยและพัฒนาได้ประมาณ ๒ เท่า
๒. ร้อยละ ๘๐ ของลูกค้าที่ได้รับเงินทุนวิจัยและพัฒนาจาก TEKES ประสบความสำเร็จ โดยในปี ๒๕๕๖ ลูกค้าของ TEKES ได้จดสิทธิบัตรใหม่ได้ถึง ๑,๐๓๐ โครงการ และมีผลงานวิทยานิพนธ์ ๘๔๐ ผลงาน
๓. ร้อยละ ๙๐ ของบริษัทด้านเทคโนโลยีที่เติบโตสูงสุดในประเทศฟินแลนด์ได้รับเงินทุนสนับสนุนจาก TEKES
๔. การวิจัยและพัฒนาของ TEKES มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ประเทศฟินแลนด์ได้รับเลือกเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงสุดเป็นอันดับ ๓ ของโลกจากรายงาน Global Competitiveness Index Report ของ World Economic Forum ในปี ๒๕๕๗

ข้อเสนอแนะ

๑. ประเทศไทยมีหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมคล้ายกับ TEKES ของประเทศฟินแลนด์ แต่ประสิทธิภาพที่ได้อาจไม่ชัดเจนนัก ดังนั้นควรมีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ให้ชัดเจน
๒. การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาควรเน้นเพื่อต่อยอด สร้างผลทางธุรกิจ และควรให้การสนับสนุนผู้ประกอบการรายเล็กและรายย่อยมากขึ้นด้วย
๓. นอกจากการสนับสนุนด้านงบประมาณแล้ว หน่วยงานสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมต้องให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่ผู้ประกอบการด้วยการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาคส่วนด้านการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย ให้ทำงานเกื้อหนุนกันได้ดี

การศึกษาดูงานประเทศสวีเดน

“ราชอาณาจักรสวีเดนและความสัมพันธ์ไทย-สวีเดน” ในโอกาสเข้าเยี่ยมชมการวะ นายสมชัย จรรย์สมบูรณ์ เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงสต็อกโฮล์ม

สวีเดน เป็นประเทศใหญ่ที่สุดในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ตั้งอยู่ในยุโรปตอนเหนือและเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประเทศไทย มีประชากร ๙.๑๑ ล้านคน มีกรุงสต็อกโฮล์มเป็นเมืองหลวง มีพื้นที่ประมาณ ๔๕๐,๒๙๕ ตารางกิโลเมตร (ใกล้เคียงกับประเทศไทย) ประชากรส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาคริสต์ นิกายลู

เทอแรน (ร้อยละ๘๗) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเมื่อปีพ.ศ.๒๕๕๓ คิดเป็น ๕๒๖.๑๙ พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา รายได้ประชากรต่อหัว ๕๕,๑๕๗ เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อปี

ด้านเศรษฐกิจการค้า

การค้าไทย-สวีเดน มีมูลค่า ๑,๖๙๐.๕๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในปีพ.ศ.๒๕๕๖ แยกเป็นการส่งออก ๕๒๙.๐๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และการนำเข้า ๑,๑๖๑.๕๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ไทยเป็นฝ่ายขาดดุล ๖๓๒.๕๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

สินค้าส่งออกของไทยไปสวีเดนที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องซักผ้าและเครื่องซักแห้ง ไม้แปรรูป เลนซ์ จักรยาน อุปกรณ์และส่วนประกอบ

สินค้านำเข้าของไทยจากสวีเดนที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม โลหะเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นต้น

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไทย – สวีเดน

ประเทศไทยและสวีเดนมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๑๑ โดยรัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จเยือนสวีเดนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ทำให้ไทยและสวีเดนมีความใกล้ชิดกัน ทั้งในระดับพระราชวงศ์ รัฐบาล และประชาชน โดยประเทศไทยได้เปิดสถานทูตไทยที่กรุงสต็อกโฮล์ม เป็นแห่งแรกในบรรดาประเทศต่างๆ ในกลุ่มสแกนดิเนเวีย

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ประเทศไทยได้น้อมเกล้าฯ ถวายช้าง ๒ เชือก แต่สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งราชอาณาจักรสวีเดน ซึ่งถือเป็นของขวัญที่มีค่ามาก และสร้างความผูกพันระหว่างสองประเทศเป็นอย่างดี

ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างไทยกับสวีเดน มีอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งในระดับพระราชวงศ์ รัฐบาล และประชาชน

สภาพสังคมของสวีเดน

ประเทศสวีเดนให้การดูแลประชาชนแบบรัฐสวัสดิการเช่นเดียวกับประเทศฟินแลนด์ และเก็บภาษีสูงมาก แต่ประชาชนโดยรวมมีความพอใจ นอกจากนั้นยังเน้นที่ระบบการศึกษา การพัฒนามนุษย์ การสร้างนวัตกรรม การวิจัย

สวีเดนมีนโยบายเปิดรับแรงงานต่างชาติ เนื่องจากปัญหาขาดแคลนแรงงาน ซึ่งในแต่ละปีจะมีคนไทยเดินทางไปทำงานด้านเกษตรกรรม ที่สวีเดนเป็นประจำ โดยปัจจุบันมีคนไทยอาศัยอยู่ในสวีเดนกว่า ๔๐,๐๐๐ คน จุดเด่นของประเทศสวีเดน

จุดเด่นของประเทศสวีเดนนอกจากความสัมพันธ์อันดีที่มีกับไทยมาอย่างยาวนานแล้ว สิ่งที่น่ากล่าวถึงได้แก่ ๑.สวีเดนเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญในด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม มีระบบธรรมาภิบาลที่เข้มแข็งในการบริหารงานของภาครัฐ

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน จาก Transparency International ๒๐๑๓ สวีเดนอยู่ในลำดับ ๓ ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ลำดับ ๑๐๒ ของโลก จากทั้งหมด ๑๗๗ ประเทศ

๒. มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตอุตสาหกรรมนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สวีเดนเป็นประเทศที่มีนวัตกรรมและริเริ่มการผลิตด้านต่างๆ ที่สำคัญระดับโลกมาตั้งแต่อดีต ได้แก่ ไม้ขีดไฟ ระเบิดไดนาไมต์ โทรศัพท์ (Ericson) ภูเขาจาร์บรูกปีน เครื่องใช้ไฟฟ้า (electrolux) ซิป ยาชา เป็นต้น และโดยรวม ดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) ของสวีเดนอยู่ในอันดับที่ ๒ ขณะที่ไทยอยู่ในอันดับที่ ๕๗ จากทั้งหมด ๑๔๘ ประเทศ

และดัชนีความสามารถในการแข่งขัน จาก World Economic Forum ๒๐๑๓-๒๐๑๔ สวีเดนอยู่ในลำดับ ๖ ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ลำดับ ๓๗ ของโลก จากทั้งหมด ๑๔๒ ประเทศ

๓. การมีรัฐบาลท้องถิ่นที่เข้มแข็งสามารถจัดการปัญหาในท้องถิ่นได้เองโดยมีการเก็บงบประมาณภาษีของตนเอง

การศึกษาดูงาน “จริยธรรม ธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ” ณ The Swedish Association of Local Authorities and Regions : SALAR

The Swedish Association of Local Authorities and Regions : SALAR เป็นสมาคมหรือสหภาพของหน่วยงานท้องถิ่นและภูมิภาคของประเทศสวีเดน ประกอบด้วยหน่วยงานระดับท้องถิ่น (เทศบาล) ๒๙๐ หน่วยงาน และระดับภูมิภาค (เขต) ๒๐ หน่วยงาน ซึ่งรวมทั้ง Gotland, Halland, Skane and Vastra Gotaland

ทำหน้าที่ส่งเสริม แนะนำ จัดอบรมด้านต่างๆ รวมทั้งด้านกฎหมายและให้คำแนะนำเกี่ยวกับจริยธรรม เฉพาะต่อหน่วยงานท้องถิ่นสวีเดน

เป็นตัวแทนของภาครัฐในการจัดจ้างพนักงานและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรท้องถิ่นทั้งหมด โดยท้องถิ่นสมัครเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ เนื่องจากมีการจัดจ้างพนักงานกว่า ๑ ล้านคน จึงเป็นองค์กรจ้างงานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในสวีเดน

การดำเนินงานประกอบด้วย การดูแลช่วยเหลือในการรักษาผลประโยชน์ของพนักงาน สนับสนุนให้เกิดการทำงานอย่างเข้มแข็งของพนักงาน และสามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่น การพัฒนาระบบสวัสดิการและบริการ และตอบสนองความต้องการของชุมชนในการสร้างสังคมที่สงบสุข ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น พัฒนาองค์กรท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง ทั้งด้านนโยบาย ความอิสระในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการเคารพต่อความหลากหลายของประเด็นทางสังคม

จุดเด่น รูปแบบการต่อต้านคอร์รัปชันใน SALAR เป้าหมาย คือ จัดตั้งกลุ่มต่อต้านคอร์รัปชันในหน่วยงานต่างๆ ที่เรียกว่า GRECO (Group of states against corruption) ซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่รู้เท่าทันและเข้าใจสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การคอร์รัปชัน เป็นกลุ่มที่มีจริยธรรมและธรรมาภิบาลในการทำงานสูง

รูปแบบคือ การจัดตั้งสถาบันต่อต้านคอร์รัปชันแห่งสวีเดนชื่อ Insitutet Mot Mutor ,IMM โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ยกระดับความตระหนักให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง มีการจัดทำแบบฝึกหัดแบบจำลองสถานการณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้สัมผัสกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ที่ส่งผลให้เข้าไปสู่กระบวนการคอร์รัปชันได้ เจ้าหน้าที่จะได้ฝึกการตัดสินใจและหาทางออกจากสถานการณ์ที่จะนำไปสู่การคอร์รัปชันในที่สุด

-เชิญชวนให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ วิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่ยังเป็นข้อสงสัยเคลือบแคลงใจอันนำไปสู่การคอร์รัปชัน และจัดทำข้อตกลงร่วมกันและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อไม่ให้กลับเข้าไปสู่การคอร์รัปชันทั้งอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ

ผลที่ตามมาคือการเกิดคอร์รัปชันมีน้อยมากในสวีเดน และทำให้เกิดการแข่งขันกันทำสิ่งที่ถูกต้อง เกิดการควบคุมกันเองภายในหน่วยงาน ทำให้ดัชนีวัดความโปร่งใสของประเทศสวีเดนอยู่ในอันดับต้นๆ ที่น่าเชื่อถือ ส่งผลดีต่อภาพรวมของประเทศ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆได้ในทุกด้าน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การคอร์รัปชันในสวีเดนมีน้อย คือ การใช้กลไกทางสังคมเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมบุคคลเนื่องจากระบบกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นบริหารจัดการ การติดตาม ตรวจสอบ สามารถกระทำได้ง่าย ประกอบกับคุณภาพของประชาชนที่อยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาที่จัดอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศที่มีระบบการศึกษาดีที่สุดในโลก

ข้อเสนอแนะ

๑.การพัฒนาคุณภาพของประชาชน ซึ่งต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัว พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่าง โรงเรียนต้องผลิตนักเรียนนักศึกษาที่เป็นคนดีป้อนให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกันสังคมต้องมีกลไกที่มีประสิทธิภาพสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้กับประชาชน

๒.การพัฒนาระบบกระจายอำนาจให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม

๓.การบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันเข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การศึกษาดูงาน“ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรมในประเทศสวีเดน: Sweden’s Innovation Agency (VINNOVA)

VINNOVA เป็นหน่วยงานภาครัฐของประเทศสวีเดนสังกัดกระทรวงวิสาหกิจ พลังงานและการสื่อสาร (Ministry of Enterprise Energy and Communications) โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบนวัตกรรม เพื่อให้นวัตกรรมของสวีเดนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น มีการเติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นประโยชน์กับสังคม และยังเป็นหน่วยงานแห่งชาติที่เป็นผู้แทนของโครงการสำหรับการวิจัยและพัฒนาแห่งสหภาพยุโรป (EU Framework Programme) โดยมีหน้าที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว

ทั้งนี้ VINNOVA มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การพัฒนาประเทศสวีเดนเป็นผู้นำโลกในด้านการวิจัยและนวัตกรรม เป็นสถานที่ที่นำลงทุนและประกอบธุรกิจ โดยส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างบริษัท มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ด้วยการสนับสนุนทุนวิจัย เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆ ของประเทศต่อไป นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศกับองค์กรอื่นๆ ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย องค์กร บริษัทต่างๆที่มีความประสงค์จะทำวิจัย

VINNOVA มีโครงสร้างองค์กรประกอบไปด้วยบอร์ดผู้บริหาร และมีกลุ่มงานต่างๆ ได้แก่ กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มพัฒนาการปฏิบัติ กลุ่มประสานเครือข่ายต่างประเทศ กลุ่มประชาสัมพันธ์ กลุ่มสุขภาพ กลุ่มขนส่งสิ่งแวดล้อม และกลุ่มบริการและเทคโนโลยี

เป้าหมายหลัก คือการเชื่อมต่อ(Connect) เร่ง(Catalyst) และกระตุ้น(Stimulate) การพัฒนานวัตกรรมในประเทศสวีเดนให้เติบโตยิ่งขึ้น โดยมีบทบาทหลักคือ

๑.สนับสนุนเงินทุนในการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม(Funding Research & Innovation)

๒.เป็นหน่วยงานด้านความเชี่ยวชาญ(Expert Agency)

๓.เป็นตัวแทนสนับสนุนงานด้านการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องของสหภาพยุโรป(National EU Contact Agency)

แผนยุทธศาสตร์ของ VINNOVA

๑.โครงการในภาพรวม ได้แก่ โปรแกรมที่ดำเนินงานร่วมกับต่างประเทศ นวัตกรรมที่ท้าทาย และการประสานความร่วมมือนานาชาติ

๒. ศักยภาพหลัก ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านบริการและเทคโนโลยี ด้านการขนส่งและสิ่งแวดล้อม และด้านผลผลิตและชีวิตการทำงาน

๓. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้แก่ นวัตกรรมของผู้ประกอบการขนาดกลาง สามเหลี่ยมความรู้(การศึกษา การวิจัย และนวัตกรรม) ศูนย์กลางนวัตกรรม และนวัตกรรมของบริการภาครัฐ

จุดเด่นของ VINNOVA

ในปี๒๐๑๒ประเทศสวีเดนเป็นประเทศอันดับหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณต่อปีในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเทียบเป็น๓.๔%ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเป็นเงิน๒,๒๐๔ล้านโครนาสวีเดน โดย VINNOVA ได้สนับสนุนงบประมาณดังกล่าวในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมให้กับองค์กรต่างๆ อาทิเช่น มหาวิทยาลัย บริษัทเอกชน สถาบันวิจัยและองค์กรภาครัฐ ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีเครือข่ายความร่วมมือกับหลายประเทศทั่วโลก ทั้งจากภูมิภาคอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ทวีปยุโรปและเอเชีย

ประเทศสวีเดนให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการนำการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาในเชิงธุรกิจอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีความประสงค์ในการทำวิจัยและพัฒนา รวมถึงผู้ประกอบการที่เริ่มกิจการใหม่ที่ต้องพึ่งพาการวิจัยในการดำเนินงานนอกจากนี้ยังสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมครอบคลุมด้านอุตสาหกรรม วิชาการ และหน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานสาธารณะ

ดังนั้น VINNOVA จึงมีบทบาทในการเป็นองค์กรหลักในการสนับสนุนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบนวัตกรรม โดยมีหน้าที่หลักกล่าวคือเปิดรับโครงสร้างการวิจัย ตรวจสอบเนื้อหาโครงการวิจัย เป็นผู้ให้ทุนร่วม กำกับดูแล การวิจัย สหวิทยาการ และมีความเป็นสากล ทั้งนี้สาขาที่ VINNOVA มุ่งเน้นได้แก่เทคโนโลยีการสื่อสาร การบริการ การผลิต การพัฒนาชีวิตการทำงาน สิ่งแวดล้อม การคมนาคม สุขภาพและความเป็นอยู่

ทั้งนี้ผลการดำเนินการของ VINNOVA ทำให้เกิดการวิจัยและนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนานวัตกรรมของทั้งภาครัฐภาคเอกชนรวมถึงสถาบันการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี วิชาการส่งผลกระทบต่อการพัฒนาผลผลิตและบริการ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อการสร้างและเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะให้กับบุคลากรซึ่งมีความสำคัญกับระบบนวัตกรรม โดยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประเทศสวีเดนมีความโดดเด่นด้านการพัฒนาระบบนวัตกรรมโดยเป็นอันดับ ๒ ของโลกในการจัดอันดับด้านนวัตกรรม และยังมีการขยายผลไปในระดับระหว่างประเทศด้วย

ข้อเสนอแนะ

ประเทศสวีเดนประสบความสำเร็จในการพัฒนาระบบนวัตกรรมโดยถือว่าเป็นศูนย์กลางของนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆของโลกซึ่งเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญด้านการวิจัยและการพัฒนาระบบนวัตกรรมโดยมีองค์กรและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน นอกจากนี้จะส่งผลดีต่อประเทศสวีเดนแล้วยังส่งดีต่อประชาคมยุโรปและเกิดความร่วมมือเพื่อไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการวิจัยและการพัฒนาด้านนวัตกรรมมีองค์กรรับผิดชอบชัดเจน เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น มีการสนับสนุนงบประมาณพอสมควร แต่ประเด็นท้าทายคือประเทศไทยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังให้ความสำคัญกับการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการวิจัยและการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้เกิดมีนวัตกรรมขึ้น ปัญหาการขาดนวัตกรรมในประเทศไทยไม่ได้มีสาเหตุหลักมาจากการด้อยความสามารถด้านนวัตกรรมหรือขาดบุคลากรฝ่ายเดียว แต่มาจากการขาดโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทางเทคโนโลยีด้วย ดังนั้นการสร้างระบบนวัตกรรมและสภาพเศรษฐกิจสังคมที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้นมาในประเทศไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ดังนั้นการสร้างความร่วมมือหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในด้านการพัฒนานวัตกรรมระหว่างประเทศไทยและประเทศสวีเดนจะเป็นประโยชน์ต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมของไทยดังนั้นประสบการณ์ด้านนวัตกรรมของประเทศสวีเดนจึงควรค่าต่อการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงระบบนวัตกรรมของประเทศไทย โดยการนำมาปรับใช้นั้นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบทที่แตกต่างเพื่อสามารถประยุกต์ใช้ให้ได้ประโยชน์สูงสุดกับประเทศไทย

สรุปการศึกษาดูงานในภาพรวม

ประเทศสวีเดนและฟินแลนด์เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี รายได้ต่อหัวประชากรสูง สังคมมีความเหลื่อมล้ำต่ำ ดัชนีพัฒนามนุษย์ ดัชนีการสร้างนวัตกรรมอยู่ลำดับต้นๆของโลก ทั้งๆที่ประเทศไม่ได้มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่ามากมาย แต่ก็มีระบบอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ทรัพยากรป่าไม้ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนนั่นคือ สังคมและประชาชนมีวินัย รู้จักหน้าที่ เคารพกฎ ระเบียบ และรักษาสีทิวทัศน์ของตนเอง แต่ไม่ละเลยการทำหน้าที่เพื่อสังคม เคารพความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ในการอยู่ร่วมกัน นับว่าเป็นต้นแบบในการพัฒนาที่ดีในหลายๆเรื่องของประเทศไทย

ประเทศไทยมีองค์กรหรือระบบหลายๆอย่าง คล้าย ๒ ประเทศข้างต้น ทั้งเรื่อง การสร้างเสริมนวัตกรรม มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีงบประมาณในการจัดการ มีระบบการดูแลตนเองของท้องถิ่น มีแนวคิดเรื่องการจัดการป่าไม้ให้ได้ผลทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ แต่ผลลัพธ์หรือสิ่งที่ได้กลับไม่ชัดเจนเท่าประเทศสวีเดนและฟินแลนด์ ประเด็นที่ได้จากการศึกษาดูงานหลายเรื่องมีความสำคัญและควรนำมาปรับใช้ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะในภาพรวม

๑. พื้นฐานการพัฒนาในทุกมิติ ทุกประเด็น คือการพัฒนาคน ดัชนีพัฒนามนุษย์ของคนไทย ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเด็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนามนุษย์ต้องรวมในทุกประเด็น ไม่เฉพาะประเด็นด้านการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาของไทยก็เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องการพัฒนา โดยเฉพาะนโยบาย ทิศทาง และวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้กับเรื่องนี้อย่างเพียงพอ และเป็นภาระของทุกภาคส่วนของสังคม

๒. การบริหารจัดการของท้องถิ่น เป็นรากฐานของการสร้างวินัยและความรับผิดชอบต่อคนในชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า รัฐควรส่งเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างจริงจัง สนับสนุนการมีหน่วยงานกลางอิสระที่คอยดูแลในหลายประเด็น เช่น การเงิน งบประมาณ การบริหารจัดการ พัฒนาบุคลากร การตรวจสอบป้องกันคอร์รัปชัน เป็นต้น

๓. ประเทศไทยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน หลายหน่วยงาน เช่น ป.ป.ช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ศาล เป็นต้น ทำหน้าที่ตรวจสอบและจัดการปัญหาคอร์รัปชัน แต่การแก้ปัญหาคอร์รัปชันที่ยั่งยืน การมีหน่วยงานตรวจสอบอย่างเดียวไม่เพียงพอ การแก้ไขที่ยั่งยืนต้องมีการพัฒนาทั้งระบบ ประกอบด้วย การสร้างจิตสำนึกของคนในสังคม วัฒนธรรมการไม่ยอมรับการคอร์รัปชันไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ มีระบบการตรวจสอบที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการศึกษาวิจัยและการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานหรือระบบดังกล่าวควรมีทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น

๔. ประเทศไทยมีหน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม หลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น มีการสนับสนุนงบประมาณพอสมควร แต่ผลที่ได้ดูเหมือนไม่ค่อยเป็นรูปธรรม ดังนั้นการมีหน่วยงานสนับสนุนและงบประมาณอย่างเดียวไม่เพียงพอ ควรจะมีการวางเป้าหมายการพัฒนา นวัตกรรม ให้สามารถต่อยอดทางธุรกิจ

ของภาคเอกชนได้ ระบบการสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมต้องประกอบด้วยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ (มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐอื่นๆ) โดยมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน ตลอดจนดึงความร่วมมือจากประเทศที่มีประสบการณ์เรื่องนั้นๆ โดยเปิดโอกาส ให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมทุกระดับ รวมทั้งใช้มาตรการด้านการเงินส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจใช้งบประมาณของตนเองสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

๕. ประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจน ในการส่งเสริมพลังงานสะอาดที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แต่ประเทศไทยยังขาดความรู้ เทคโนโลยี ในด้านนี้ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และพลังงานทางเลือกเหล่านี้ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม มักมีค่าใช้จ่ายในตอนเริ่มต้นที่สูง ดังนั้นรัฐบาลควรให้การสนับสนุนส่งเสริมภาคการเงิน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ สามารถดำเนินการและลงทุนได้รวมถึงสนับสนุน ประชาชนทั่วไป หรือภาคเอกชนรายย่อย ได้มีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานทางเลือกต่างๆ

๖. การจัดการป่าไม้ของฟินแลนด์ เป็นตัวอย่างที่ดี ในแง่การทำอุตสาหกรรม สร้างรายได้ประเทศควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยมีการพัฒนาวิจัยองค์ความรู้อยู่เสมอ เกิดการต่อยอดความรู้และความยั่งยืน

ป่าไม้ของไทยเป็นป่าไม้ที่มีความหลากหลายแต่เรามีปัญหา ทั้งเรื่องการจัดการหาประโยชน์จากป่าไม้และเรื่องการอนุรักษ์ ตลอดจนมีความทับซ้อนของกฎหมายและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น ดังนั้นควรมีการจัดการเรื่องป่าไม้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ ทั้งเรื่องการปรับแก้กฎหมาย ระเบียบ การวางเป้าหมายการหาผลประโยชน์จากป่าไม้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ การเคารพสิทธิการจัดการของชุมชน ความสมดุลระหว่างหน่วยงานกลาง ท้องถิ่นและชุมชน รวมถึงการวิจัย พัฒนาสร้างคุณค่าอย่างต่อเนื่อง โดยให้ภาคเอกชน ท้องถิ่น องค์กรสาธารณะ สามารถเป็นเจ้าของป่าไม้ได้ โดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนการจัดการ และกำกับตรวจสอบโดยมีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เผยแพร่ ให้สาธารณะได้รับทราบอย่างโปร่งใส

รายชื่อผู้ร่วมโครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้บริหารส่วนราชการ (นบส.๒) รุ่นที่ ๖

๑.นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๒.น.ส.พรพรรณ บัวเกิด	รองอธิบดี	กรมการกงสุล
๓.นายนริศโรจน์ เฟื่องระบิล	รองอธิบดี	กรมพิธีการทูต
๔.น.ส.อุษณี กังวารจิตต์	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กฯ
๕.นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๖.นายปริญญา เฟื่องสมบัติ	รองอธิบดี	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๗.นายนำชัย พรหมมีชัย	รองอธิบดี	กรมส่งเสริมส่งเสริมการเกษตร
๘.นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ	รองอธิบดี	กรมวิชาการเกษตร
๙.นายคณิต ลิขิตวิทยาวุฒิ	รองเลขาธิการ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๐.ว่าที่ ร.ต. ไพเจน มากสุวรรณ	รองอธิบดี	กรมชลประทาน
๑๑.นางศุภารัตน์ วัชรคุปต์ เหล่าวิชา	รองอธิบดี	กรมหม่อนไหม
๑๒.นายตรุณ แสงฉาย	รองอธิบดี	กรมทางหลวงชนบท
๑๓.นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ	รองผู้อำนวยการ	สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๑๔.นายสรารุช ทรงศิริไฉ	รองอธิบดี	กรมทางหลวง
๑๕.นายสากล ฐินะกุล	รองอธิบดี	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๑๖.นายสุวัฒน์ เปี่ยมปัจจัย	รองอธิบดี	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๑๗.นายพงศ์บุญย์ ปองทอง	รองเลขาธิการ	สำนักงานนโยบายแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
๑๘.นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา	รองอธิบดี	กรมป่าไม้
๑๙.น.ส.วิไลลักษณ์ ชูสิวัฒนกุล	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒๐.นายสงกรานต์ อักษร	รองอธิบดี	กรมอุตุนิยมวิทยา
๒๑.น.ส.ปานจิตต์ พิศวง	รองอธิบดี	กรมการค้าต่างประเทศ
๒๒.นายประสาร มหาสิทธิ์กุล	รองอธิบดี	กรมคุมประพฤติ

๒๓.น.ส.ปิติกาญจน์	สิทธิเดช	รองอธิบดี	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒๔.นายวัลลภ	นาคบัว	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๕.นายกรีธา	สพโชค	ผู้ตรวจราชการ	กระทรวงแรงงาน
๒๖.น.ส.วิมลลักษณ์	ชูชาติ	ผู้ตรวจราชการ	ผู้ตรวจราชการ
๒๗.นางพิมพ์วี	วัฒนวรังกูร	ผู้ตรวจราชการ	กระทรวงวัฒนธรรม
๒๘.นายพินิจศักดิ์	สุวรรณรงค์	รองเลขาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
๒๙.นายสุรพงษ์	จำจด	รองเลขาธิการ	กศน.
๓๐.นายวิชย์	อ่วมศรี	รองเลขาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ
๓๑.นายโอภาส	การย์กวินพงศ์	รองอธิบดี	กรมควบคุมโรค
๓๒.นายณรงค์	สายวงศ์	รองอธิบดี	กรมอนามัย
๓๓.นายธงชัย	กิริติหัตถยากร	รองอธิบดี	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
๓๔.นายภาสกร	ชัยวานิชศิริ	รองอธิบดี	กรมการแพทย์
๓๕.นายกอบชัย	สังสิทธิสวัสดิ์	รองอธิบดี	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
๓๖.นายกนก	แสนประเสริฐ	รองผู้อำนวยการ	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ